

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 39/01

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu konanom 28. júna 2001 predbežne prerokoval podnet KAVEKO International, spol. s r. o., zastúpeného advokátom JUDr. T. A., K., na začatie konania pre porušenie ústavného práva zaručeného v čl. 46 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom súdov v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. K 249/98 a takto

r o z h o d o l :

Podnet KAVEKO International, spol. s r. o., na začatie konania **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnený.

O d ô v o d n e n i e

I.

Dňa 30. októbra 2000 bol Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) doručený podnet KAVEKO International, spol. s r. o., (ďalej len „navrhovateľ“), na začatie konania vo veci porušenia jeho ústavných práv zaručených v čl. 46 a v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. K 249/98 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 110/99.

Navrhovateľ vo svojom podaní uviedol, že uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. K 249/98 zo dňa 3. augusta 1998 bol na základe návrhu

Československej obchodnej banky, a. s., so sídlom Na Příkopě 14, Praha 1 - Nové Město, vyhlásený konkurz na jeho majetok .

Proti uvedenému uzneseniu podal úpadca, teda navrhovateľ, odvolanie, v ktorom namietal, že krajský súd nevenoval dostatočnú pozornosť dodržaniu formálnej stránky návrhu na vyhlásenie konkurzu, nakoľko by zistil, že návrh na vyhlásenie konkurzu neobsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní poukázal na to, že v rozpore so zákonom č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKV“) predmetný návrh na vyhlásenie konkurzu nebol datovaný, preddavok na úhradu odmeny súdneho exekútora bol zaplatený už päť dní pred podaním návrhu, veriteľ žiadal vyhlásiť konkurz pre pohľadávku vo výške 493,287.324,58 Sk, pričom listinné dôkazy dokumentujú pohľadávku len vo výške 83,611.877,01 Sk, a z návrhu tiež nebolo jasné, čo ním navrhovateľ sleduje. Podľa navrhovateľa krajský súd pochybil aj v tom, že nedoručil návrh na vyhlásenie konkurzu úpadcovi a podľa neho neskúmal ani materiálnu podmienku vyhlásenia konkurzu, či dlžník má majetok postačujúci aspoň na úhradu trov konkurzného konania. Navrhovateľ vytýkal vo svojom odvolaní krajskému súdu i to, že neskúmal, či bol zaplatený preddavok na trovy konkurzného konania v správnej výške, a najmä že sa s otázkou predĺženia úpadcu „vôbec nezaoberal a pristúpil k vyhláseniu konkurzu pre dôvody insolventnosti dlžníka, ktoré ale tiež neskúmal, len automaticky akceptoval názor navrhovateľa“, totiž navrhovateľa na vyhlásenie konkurzu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako odvolací súd uznesením sp. zn. 6 Obo 110/99 zo dňa 4. júna 1999 potvrdil napadnuté uznesenie krajského súdu . Podľa tvrdenia navrhovateľa však pri rozhodovaní vychádzal aj z dôkazov, ktoré neboli v konaní pred krajským súdom pôvodne predložené a s týmito dôkazmi nebol úpadca oboznámený a nemal možnosť sa k nim vyjadriť. Z podania navrhovateľa vyplýva, že ide o dôkazy o nárokoch, ktoré veritelia prihlásili v rámci vyhláseného konkurzu. Navrhovateľ je toho názoru, že výklad viacerých ustanovení ZKV odvolacím súdom je nesprávny a podľa neho „neuveriteľne znie záver rozhodnutia Najvyššieho súdu SR,

v ktorom sa uvádza, že niektoré formálne pochybenia súdu a zrejme neúplné odôvodnenie uznesenia nie sú dôvodom pre jeho zrušenie.“ Navrhovateľ vytýka odvolaciemu súdu aj skutočnosť, že v predmetnej veci nebolo zistené, že by bol preukázateľne v úpadku. Najvyšší súd mal podľa názoru navrhovateľa odvolaním napadnuté rozhodnutie zrušiť z dôvodov jeho nepreskúmateľnosti.

Konaním krajského súdu, ale i odvolacieho súdu došlo podľa navrhovateľa k porušeniu jeho ústavných práv, a to práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorý zaručuje každému jednotlivcovi, fyzickej i právnickej osobe, právo voči štátu, aby jeho podanie bolo súdom prijaté a prerokované v súlade so zákonnou úpravou občianskeho súdneho konania.

Akceptovaním nových dôkazov predložených až v odvolacom konaní bez toho, aby bol s nimi navrhovateľ oboznámený a aby sa mohol k nim vyjadriť, došlo podľa názoru navrhovateľa zo strany súdov aj k porušeniu ústavného práva zakotveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto po prijatí veci na konanie sa domáha vydania tohto nálezu:

„Ústavný súd SR vyslovuje, že konaním Krajského súdu v Košiciach a Najvyššieho súdu SR vo veci vyhlásenia konkurzu proti obchodnej spoločnosti KAVEKO International, spol. s r. o., došlo k porušeniu jeho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotveného v čl. 46 ústavy a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 130 ods. 3 ústavy oprávnený konať o podnetoch, ktorými fyzické alebo právnické osoby namietajú porušenie svojich práv.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky

č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a rovnako skúma, či neexistujú dôvody, ktoré bránia prijatiu podnetu na konanie. „Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nie je ústavný súd príslušný ..., ako aj návrhy zjavne neopodstatnené ... môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania ...“ (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Inými slovami, ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, na ktorý sa navrhovateľ odvoláva, každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Navrhovateľ sa domáhal podaním podnetu na ústavný súd ochrany svojho práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom (čl. 48 ods. 2 ústavy), najmä k návrhu na vyhlásenie konkurzu a k dôkazom, „ktoré neboli v konaní pred krajským súdom pôvodne predložené“. Toto ustanovenie ústavy je potrebné vykladať vo väzbe na jej článok 46 ods. 1 a 2 tak, že v každom konaní, v ktorom súd vykonal dôkazy, má účastníkovi umožniť, aby sa k nim mohol vyjadriť. Do obsahu tohto základného práva nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd zásadne nemá oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké

skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (napr. II ÚS 21/96, I. ÚS 4/00). Inými slovami, úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 11 ústavy. Posúdenie skutkovej otázky všeobecným súdom by sa mohlo stať predmetom prípadnej kritiky zo strany ústavného súdu len v prípade, ak by závery, ktoré všeobecný súd zo zisteného skutkového stavu vyvodil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne (I. ÚS 17/01).

Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 110/99 zo 4. júna 1999 vyplýva, že rovnopis návrhu na vyhlásenie konkurzu bol navrhovateľovi doručený dňa 10. augusta 1998, takže k tomuto sa mal možnosť vyjadriť. Najvyšší súd konal o odvolaní v predmetnej veci podľa § 214 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), teda odvolanie preskúmal bez nariadenia pojednávania na základe obsahu predloženého spisového materiálu a bez vykonania dokazovania. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplývajú tie skutočnosti, ktoré navrhovateľ uvádzal v podnete na začatie konania pred ústavným súdom.

Z obsahu podnetu navrhovateľa je možné vyvodiť záver, že navrhovateľ nie je spokojný s hodnotením skutkového stavu a právnych záverov, na základe ktorých krajský súd vyhlásil konkurzné konanie v predmetnej veci a najvyšší súd jeho rozhodnutie potvrdil.

Vychádzajúc z obsahu podnetu a prihliadajúc na svoju vyššie uvedenú judikatúru, ako aj vzhľadom na to, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nemožno považovať za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ústavný súd podnet navrhovateľa, ktorým namieta porušenie jeho ústavného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, odmietol z dôvodu jeho zjavnej opodstatnenosti.

Navrhovateľ namietal, že došlo aj k porušeniu jeho ústavného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. K jeho porušeniu malo dôjsť podľa navrhovateľa najmä tým, že predmetný návrh na vyhlásenie konkurzu nebol prerokovaný „v súlade so zákonnou

úpravou občianskeho súdneho konania“, porušenie tohto ústavného práva však bližšie nekonkretizoval.

Obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, ak sú splnené všetky procesné podmienky súdneho konania. Zmyslom práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu a k tomu zodpovedajúca povinnosť súdu o veci konať. Už samotné konanie a rozhodovanie súdov je prejavom toho, že základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bolo rešpektované (napr. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96, I. ÚS 27/98).

K porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy by došlo vtedy, pokiaľ by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 35/98).

Podľa právneho názoru ústavného súdu vysloveného napr. vo veciach sp. zn. I. ÚS 8/96 a I. ÚS 6/97 postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, nie je možné považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Taktiež neúspech v konaní pred všeobecným súdom nemožno považovať za porušenie tohto základného práva (I. ÚS 4/94, I. ÚS 8/96, II. ÚS 3/97).

Z obsahu podnetu a k nemu priložených písomností vyplýva, že navrhovateľovi (ktorý bol právne zastúpený advokátom) nebolo odňaté a ani obmedzované právo byť účastníkom konania a že mohol svoje práva dané mu hmotnými a procesnými právnymi predpismi v konaní uplatniť. Súdny svoj postup a rozhodnutie náležite odôvodnili s ohľadom na príslušné zákonné ustanovenia.

Vychádzajúc z tohto konštatovania a odvolávajúc sa taktiež na svoju vyššie uvedenú judikatúru, ústavný súd podnet navrhovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol .

S poukazom na uvedené dôvody bol podnet navrhovateľa odmietnutý podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnený.